

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Zola Emil meghalt.

— szept. 30.

Párizsi tudósítónk tegnap délután 5 óra 12 perckor a következő jelentést adta nekünk hírül:

Zola Emilt a nagy regényíró szobájában halva találták. Halálát fulladás okozta. Felesége kétségbeesetten roskadt férje tetemére. Egész Párizsban villámgyorsan terjedt el Zola halálának híre. Az utcákon ugyszólván megakadt minden közlekedés, akkora lázas tolongás támadt, a mikor a nagy mester halálának híre kelt. A rendőrség azonnal megjelent Zola Emil lakásán; de eddig nem tudta megállapítani, vajjon gyilkosság, öngyilkosság vagy természetes halál okozta-e a költő halálát.

*

Ez a hiradás oly lángelme kilobbanását jelenti, amelynek fénye az egész világra sugárzott.

Zola Emil egyike az ujkor legnagyobb alkotóinak. A regényírás művészetét merész újítással a romanticizmus rózsás párnáiról fölemelte s a természetes igazság lobogó fátylává avatta.

Erős, sokszor ríktó színeket használt; de óriás szelleme nem ismert korlátokat, hogy főcélját, eszméinek diadalát minden eszközzel biztosithassa.

Zola Emil az írást első sorban esz-köznek tartotta, melylyel társadalmi eszméit, reformjait a nagy közönség vérébe olthatja s ily módon elterjesztheti. Ezért sokszor a költészet mezejéről átesap az országuttra, az utca porába s kiáll a tömeg elé, hogy világgá kürtölje, amit gondol, érez. Némely munkájának vannak oly lapjai, melyek teljesen külön szónokiatok egy-egy valmerő igazság mellett.

Ily értelemben Zola Emil szakított minden hagyományyal s nem arra törekedett, hogy mint édes szavu elbeszélő belopja magát a meghódított olvasó szívébe; hanem csakányt, pörölyt ragadott kezébe s tört, zuzott mindent, ami az ő igazságának útjában állt.

Egy-egy munkája inkább cselekvés, mint költői ihlet megnyilatkozása. A mit megírt, az tett számba ment a maga eszméinek győzelme érdekében. Rombolt, pusztított avult nézeteket, ócska hagyományokat, esakhogy ezek helyébe fölépithesse az ő világitó tornyát, mely az élet nyomoruságainak tengerén vergődők felé ragyogjon, biztató reménység gyanánt.

Regényei mint olvasmányok oly súlyosak, mint a rettenetes buzogány, melyet a hatalmas ósök könnyű szerrel forgattak, a mai nemzedék azonban fölemelni se bír.

Hatása mind a mellett óriási volt. Egy-egy regényét több százezer példányban kapkodták el; olvasta, lefordította az egész világ. Nemesak irodalmi, hanem társadalmi hatást is gyakorolt az elmékre s költői munkássága, míg egyrészt felforgatta az ósdi hagyományokat és a naturalizmus híveit milliókra növelte, másrészt társadalmi sikerekben is rendkívül gazdag volt.

Akik csak külső szertelenségeit, nyelvének bátor nyersségét, jellemraj-

A szombatosok.

— Történeti színmű 3 felvonásban. Írta Somló Sándor. A debreceni színházban először adják szept. 30-án, kedden.

Somló Sándor verses színműve, a Szombatosok, melylyel az új színigazgató ma este megkezdi debreceni működését, szintén pályadíjat nyert, mint a költőnek csaknem minden színpadi alkotása. Sőt a hirdetett pályázat nélkül talán meg sem íródott volna. Bornemisza Károly báró, a deési főispán, ugyanis olyan történeti színművet kívánt, a mely legalább részben Deésen játszik vagy Deés történetével összefüggésbe hozható. Így választotta. Somló Sándor a szombatosok történetét, a kiknek erejét I. Rákóczi György fejedelem 1688-ban a deési terminuson törté meg.

Az erdélyrészi szombatosok vagy zsidózók hitvallásának megalapítója Eőssi András durgazdag székely főnemes volt, aki, mint a hitújításai miatt elítélt Dávid Ferenc unitárius püspök híve, tulhajtotta

ennek tanait. Eőssi fogadott fia Pécsi Tamás folytatta a munkát és számos hívet szerzett a szombatos felekezethez, melynek fő hitvallása az a tétel, hogy egy az isten. Pécsi nagy tudományu, rajongó férfi volt, lázas irodalmi munkásságot fejtett ki, egyházi énekeket írt, zsolttárokot fordított, és a zsidó szertartásos könyveket a székely nép természetéhez alkalmazva eredeti héberrel ültette át nyelvünkre.

Pécsi Tamást azonban öreg korában a fejedelem elfogatta, kapzsi természeténél fogva a szent életü, derendkívül gazdag főnemes vagyonára vágyakozván. Később megkegyelmezett neki és a zsidózó szombatos felekezet lassan egy-két rajongó családban élt csupán, akik egyre jobban közeledtek a zsidó vallás törvényeihez. Bözödujfalun meghúzódott utolsó töredékük a hatvanas években át is tért a zsidó hitre s ezzel az erdélyi szombatosok szektája végkép megszűnt.

Ime ezen a történeti alapon építette

fel Somló Sándor Szombatosok című drámáját.

A verses színmű főhőse Pécsi Simon, akinek második felesége, Katalin, hűtlen az urához és a török szultán rabságában sinylődő Székely Mózeset szereti. Ezt tudja Gerő, Pécsinek első nejétől való fia és Margit, az öreg tudós leánya, szemefénye; de el nem árulhatják, hogy az apa szíve meg ne szakadjon.

Székely Mózes kiszabadul és a szultántól sereget kap, hogy Rákóczit elűzze s maga üljön a fejedelmi székbe. Pécsi Székely karjai közt találja feleségét és éppen kardot ránt, midőn megjön a fejedelem, aki neszét vette Székely Mózes ideérkezésének és most követeli a lázadó kiadását, egyben szemére lobbantja Pécsinek, hogy a zsidókkal tart. Pécsi eltagadja, hogy Székely nála van. Erre a fejedelem kezesül magával viszi Margitot, az ősz szombatos leányát. Pécsi most számolni akar Székelylyel, de ezt Katalin megszöktette.

A második felvonás a fejedelem ud-

Halmágyi Sámuel

érkeztek: Az őszi és téli ujdonságok női és leány felöltök, blouzek dus választékban.

Női és leány felöltök legnagyobb ártféléje, Debrecen, Hacz-u. 47.

== Meglepő olcsó árak! ==

zainak megdöbbentő őszinteségét látták és nem vették észre a nagy társadalmi reformátor forró szívének az emberszeretettől lüktető magasztos érzéseit, azok az izlés, az erkölcsök megrontásával vádolták.

Utánzóí, kis tehetségű követői ebben az irányban el is árasztották az irodalmat izetlen, durva, idegesiklandozó léhaságokkal és arra törekedtek, hogy az érzésekre a szemérmelenség tulhajtásával hassanak. De ezt igazságtalanul nevezték Zola ellenesei *zolaizmusnak*; mert ez a minden velő, érték nélkül való disznólkodás jogosan még csak a zolaizmus fattyuhajtásának sem nevezhető.

Zola minden betűjének alapja, egész egyéniségének tükre a puritán természetesség, a szűz igazság. Ebben az irányban mint az irgalmasság cselekedeteiben buzgólkodó apostol, a mezitelen testet is meglátja, sőt levetkőzteti szemünk láttára az embert, de csupán azért, hogy *sebeit bekötözhesse, meggyógyíthassa*.

A nagy elme alkotó ereje most örökre kilobbant. De hátrahagyott műveinek fénye mindenha a XIX-ik század legmesszebb ható világosságai közé fog tartozni.

*

Este a következő újabb táviratokat kaptuk Zola haláláról:

Páris, szept. 29. (Saját tudósítónk távirata. Érk. 7 óra 14 p.) Zola Emil halálának oka valószínűen *szerecséltenség okozta megfulladás*. Zola felesége *nagy betegesen fekszik*. A részvét óriási. Egész Páris a lapok külön kiadásait olvassa.

Páris, szept. 29. (Saját tudósítónk távirata.) Zola Emil halálát a légfűtő készülékből történt *gázömlés* okozta és pedig valószínű, hogy ez egy kályhaeső szelelőjének eltolásából származott. Zola nejét szintén eszméletlen állapotban találták. Remélik azonban, hogy *Zoláné élete megmenthető*. A körülmények ugyan azt látszanak igazolni, hogy *baleset* történt; de a bíróság mégis két szakértőt küldött ki a vizsgálatra, mert a hálószoba szőnyegén oly nyomokat találtak, melyek gyanút keltettek. Továbbá feltűnő, hogy a hálószobát nem a légfűtő készülékkel hanem külön kandallóval fűtötték. Túrelmetlenül várják Zoláné magához térését, hogy tőle felvilágosítást kapjanak. A gyászír első perceiben egész Páris *gyilkosságról* vagy *öngyilkosságról* beszélt. E pillanatig azonban a gázömlés okozta szerencsétlenség a legvalóbbszínű.

Páris, szeptember 29. (Saját tudósítónktól). Zola halálának körülményeit *homály borítja*. Nejevel tegnap délután visszaérkezett vidékről. Este meghagyta, hogy a cselédek fűtsenek be a hálószoba művészi szerkezetű kályhájába. Zolának a szokott időben megvaesoráltak, este 10 órakor lefeküdtek. A cselédség ugyanazokból az ételekből evett. Ma délelőtt 10 órakor a cselédség csudálkozott, hogy a hálószobában még mindig esend van. Kopogtattak; de választ nem kaptak. Ekkor az ajtót betörték és a hálószobába lépve kevés széngázt éreztek. Zola ki láthatóan éjjel megkísérelte, hogy ágyból felkeljen, *felső testével a szőnyegen feküdt* míg lábai az ágyon voltak. —

Zoláné eszméletlenül feküdt az ágyban. A szolgák gyorsan kinyitották az ablakokat és orvosokért rohantak. Az élesztési kísérletek Zolánál sikertelenek maradtak, Zoláné élt. A rendőrhatalóság nem tudja okát megtalálni, hogy a gázömlés miképen történhetett. Csodálatos és homályos körülmények közt figyelemre méltó, hogy két kis kutyának, mely szintén a hálószobában töltötte az éjt, semmi baja sem történt. *Zoláné estefelé magához tért, de annyira gyöngy, hogy nem tud beszélni s így felvilágosítást eddig nem adhatott.*

*

Zola Emil szül. Párisban 1840. április 2-án, mint egy olasz mérnök fia. Középiskolai tanulmányai végeztével Hachette párisi könyvkereskedő üzletében nyert alkalmazást. Ezen állásában írta meg első irodalmi kísérleteit, melyek a *Petit Journal* és az *Événement* hasábjain jelentek meg. Mint elbeszélő legelőször egy napilap regényesarnokában mutatkozott be *Les mystères de Marseille* és *Le voeu d'une morte* című regényeivel. Első sikerét a *Contes á Ninon* megjelenésével aratta (1864) melyet nemsokára a *La confession de Claude* (1865) e. regénye követett. Ebben már határozott körvonalakban kezdett a nagy naturalista egyénisége kibontakozni. A *Thérèse Raquin* (1867) és *Madeleine Féralban* (1868) már realiztikus nyíltsággal látjuk patológiai tüneteket elemezni. 1871-ben kezdte a *Rougon-Macquart* ciklust megírni, melyben egy család társadalmi és anyagi történetét igyekezett megírni, mely a második császárságban élt. 1893-ig a következő sorrendben jelentek meg az egyes idevágó művei: *La fortune des Rougons* (1871) *La curée* (1874); *La conquete de Plassans* (1874); *Le ventre de Paris* (1875) *La faute de l'abbé Mouret* (1875); *Son Excellence Eugène Rougon* (1876); *L'assommoir* (1878); *Une page d'amour* (1878); *Nana* (1880) Pot-

varában játszik, ahol Csulai prédikátor kinozza, ostorozza Margitot, hogy a református hitre visszatérítse; de a rajongó leány vérző testtel, zaklatott lélekkel is csak azt vallja, hogy az isten egy, nem több, csak egy az isten!

Eközben édes anyja Katalin titokban felkeresi Margitot és rá akarja venni, hogy Székely Mózes érdekében segítse őket a fejedelmi család és Báthori Zsófia elfogásában. Margit azonban elárulja a tervet Zsófiának, aki titkon szűz Mária híve s egyénisége varázssával a szenvedő Margitot is észrevétlenül a Boldogasszonyhoz imádkozóvá hódítja.

A szombatosok feje fölött ezalatt tornyosulnak a felhők. Kassai kancellár és Csulai prédikátor kieszközlik Pécsi ellen az elfogatási parancsot a kapzsi fejedelemtől, aki De észre gyűlést hirdet, hogy a zsidózás híveit halálra ítéltesse, főképp pedig vagyonuktól megfoszthassa.

A kék darabontok kapitánya meg is jelenik Pécsi várában, ahová meghozza a rossz hírt az atyja életéért aggódó Margit is. Gerő elfogja s megkötözve hozza az áruló Katalint, a kit leszur, mikor a darabontok jönnek. Gerőt megöli Vallon

kapitány, Pécsit pedig leányával együtt a deési zsinat elé hurcolják.

Itt több szombatos halálra ítélnek és kivégeznek. Ez a sors vár Pécsire és leányára is; azonban Rákóczi az utolsó pillanatban megkegyelmez nekik. Az öreg szombatos megtörve fogad hűséget a fejedelemnek. Margit pedig Zsófia hercegnő felé fordulva könnyes szemmel rebegi: *Légy üdvözölve — óh szűz Mária!*

Somló Sándornak eza műve, mely Budapesten még színre nem került, tele van ugyanazokkal a hibákkal és erényekkel, melyek a költő összes alkotásait jellemzik.

Ragyogó, tultengő lírai ömlengések, melyek mint a szökdelő hegyiforrás zuhoghatnak keresztül a költészet berkein.

A jellemek mind eszményi képek, inkább álmok, mint emberek. Angyali és ördögi vonások küzdenek egymással és az összes szereplők kifogástalan szóvirágos verseket szavalnak.

Még olvasni is fárasztó ezeket a finoman esiszolt szánoklatokat: szinpadon pedig valósággal kimerítik a figyelmet, a színészt viszont arra kényeszerítik, hogy a régi iskola koturnusában lépkedje vé-

gig a deszkákat, anélkül azonban, hogy a klasszikus művekből kiáradó szenvedélyekhez hasonló indulatok, lelki viharok, jellememóciók rajzolására alkalmanyilnók.

Somlót minden művében a nemes izlés, a romantika csillogása, a költői lángolás jellemzi; de arra ereje sohasem volt, hogy igazi drámát alkosson.

Ez a műve is csak arra való csupán, hogy a színészeket hamis páthoszu szavalásra izgassa. A tarka képek elvonnak a néző előtt: de a sok szomorú jelenet, a sok könyhullatás nem markol bele a szívbe s mikor a függöny lehull, mindenki elfelejti hogy mi történt.

Ám az kétségtelen, hogy a mai léha, becstelen irodalmi iránynyal szemben Somló költészete a tisztább források felé vágyakozását jelenti s az igazgató, aki ennök az eszményi áloméletben járó költőnek a művével kezdi működését, bizonyára jelezni kívánja ezzel, hogy nem híve az értéktelen köznapit otrombaságoknak.

Ilyen célra, ünnepi darabnak pedig a csengő versekben szépen gördülő Szombatosok fivette alkalmas.

Petür.

Bouille (1882); Au bonheur des dames (1883) La joie de vivre (1884); Germinál (1885); L'oeuvre (1886); La terre (1887) Le réve (1888); La bête humaine (1890) L'argent (1891); La debacle (1892); Le Docteur Pascal (1893) Legujabb műve egy regénytrilogia, Lourdes, Rome, Paris. Zolát mély lélektani és alapos megfigyelése, a részletfestés művészete, a való utáni törekvése a modern irodalom vezérévé avatta. Szindarabjaival, melyek nagyrészt elbeszéléseinek átdolgozásai, nem tudott olyan hatást elérni, mint regényeivel. A nevezetesebbek: Thérèse Raquin (1873); Les héritiers Rabourdin (1874); Le bouton de rose (1878) stb. Nagy feltűnést keltettek azonban az elméleti fejtegetései az irodalom és művészet lényegéről, melyekben a naturalisztikus irányt magyarázza és védi. Így például: Meshaines (1886); Mon salon (1886); Ed. Manet Etude biographique (1867) La république et la littérature (1879.) Le roman expérimental (1880); Nos auteurs dramatiques (1881.); Le naturalisme au théâtre (1881.); Les romanciers naturalistes (1881.); Une campagne 1880—81 (1882); Documents littéraires, études et portraits (1881) c. munkáiban és hirlapi cikkeiben. Regényei jobbra le vannak fordítva magyarra. Ezek közt nálunk közkezen forognak: Mouret abbé vétke, Nana, A pénz, A föld, A munka, A pálinka, Az állat az emberben, Raquin Teréz, Pascal orvos, Germinál. Legujabb műve Az igazság, melyben a Dreyfus kapitány esetével foglalkozik.

A német fenyegetőzés.

— szept. 30.

A Cramer Alvin és Korn Artur megrendszabályozása nagyon fáj néhány németországi lapnak. Fájalmukban fenyegetőznek ellenünk és a hármasszövetség alkonyát hirdetik. Nohát ettől valóban nem félünk. Mert bármily tekintélyes lapok is fennakadnak őszinte sajnálatunkra ellenünk, koránt sem hiszünk azt, hogy véleményök és ítéletök a hivatalos világé. Azé a német hivatalos világé, a melynek gondolkozásáról és rólunk való véleményeiről csak a minap volt alkalmunk meggyőződni és örvendetes tanulságokat levonni azokból.

Mégis nem tagadjuk, rosszul esik hallanunk a német lapok elitelő szavát, a mely tagadhatatlanul messze elhangzik és sok téves felfogásra ad okot és alkalmat. Bizonyos pedig, hogy a német lapok cikkeiből nem sok jóakat hangzik, de még kevesebb azokban az alaposság. Ugyyszólván teljesen tájékozatlannak a mi viszonyaink felől. Nem veszik figyelembe, hogy itt undok egyéni érdekek forognak kökán és hogy önző célokból izgatnak ellenünk, a magyarság ellen, de még maguk a hazai németek érdekei ellen is.

Es nem tudják azt, hogy hazai németjeinknek el nem tévelyedett része, a melyről hiszük, hogy tulnyomó számban van, maga is tiltakozik a hazafiatalan izgatások ellen. Es nem tudják azt, hogy itt nem a németajku polgárok egyéni szabadságáról van szó, hanem olyan lelketlen, önző és lelkiismeretlen izgatókról, akiket sehoh széles világban meg nem tűnének, akiket minden államban tüzzel-vassal irtának ki és a kik

csak épen nálunk Magyarországon teheték azt meg, hogy szabadon és sokáig megtorlás nélkül izgathattak az állam, annak hivatalos nyelve és az egész magyarság ellen.

Vagy elképze hető-e Németországban az, hogy akadjon lengyel ember, aki a Németországi lengyeleket a németek ellen, a német birodalom egysége, vagy a német nyelv ellen szabadon izgathassa? Hiszen mindenki ismeri ma már azokat a szigorú és igazságtalan rendszabályokat, a melyekkel a németországi lengyeleket béklyóba szoritják. Mégsem avatkozik bele senki, mert ez Németországnak határozottan belügye.

Szóljunk-e az orosz rendszabályokról? Az idegen nemzetiségeknek, avagy legujabban a finneknek elnyomatásáról? Ez nagyon messze vezetne! Mégis kérdjük, felemelte-e a hatalmas német sajtó e kegyetlenségek ellen tiltakozó szavát? Tehát csak a mi ellenünk izgatókért fáj a fejk?

Bizony mondjuk, a rendszerint alapos német sajtó ezzel elvetette a súlykot és a legnagyobb igazságtalanságok útjára tévedt.

Ami pedig a hármasszövetséget illeti, ne féltsék azt a Magyarországra toladott aldeutsch izgatók megrendszabályozásától. Mert épen hogy fordítva áll a dolog. Ma Magyarország egyik leghatalmasabb támasza a hármasszövetségnek és tulnyomóan erős itt a szimpátia a német birodalom iránt.

Mihelyt azonban arról győződnének meg itt, hogy a némettel való szövetség magában foglalja az aldeutsch elemeknek szabad garázdálkodását, nyomban meggyengülne itt a hit és bizodalom nemcsak a német birodalommal, hanem magával a hármasszövetséggel szemben is.

Ezt volna jó megjegyezni annak a német sajtónak, a mely most jónak látja az izgága. hazafiatalan elemet védelmébe venni.

Hajduvármegye

ősi közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

Szept. 30.

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt és folytatólagosan délután tartotta ősi rendes közgyűlését Puky Gyula főispán elnökle alatt.

A közgyűlés lefolyása meglehetősen esendes volt s a jelenlevők jobbra elfogadták a kitünően előkészített ügyekre vonatkozó állandó választmányi jelentéseket.

Örömmel fogadták Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter leiratát, melyben miniszterre való kinevezését tudatja s elhatározták, hogy a minisztert feliratban fogják üdvözölni.

Pozsony városának a választási törvények revíziójára vonatkozó határozatot az állandó választmány egyszerűen tudomásul venni javasolja.

Jánosy Zoltán felszólalása után a közgyűlés egyhangulag kimondja, hogy a határozatot pártolólág veszi tudomásul. Hajdu-Böszörmény városa, utalva arra, hogy a megyei közgyűlésekbe felküldött képviselőinek száma nem áll törvényes arányban az utóbbi években megszapordott h.-böszörményi lakosság számával,

az iránt folyamodott a közgyűléshez, hogy az általa küldött törvényhatósági bizottsági tagok számát emeljék fel.

A közgyűlés az állandó választmány javaslatára elhatározta, hogy a megyei törvényhatósági bizottsági tagok számát általában szaporítani kell, miután nem csak H.-Böszörményben, hanem a megye összes városaiban mindenütt megszapordott a lakosság száma.

Elhatározta tehát, hogy a bizottsági tagok számát 240-ről 300-ra emeli fel, s a minisztert kéri fogja, hogy ezt a határozatot hagyja jóvá.

A közgyűlés elhatározta, hogy a Kolozsvári Máttyás-szobor leleplezésénél Rásó Gyula alispán, Wessprémy István és Kovács Gyula bizottsági tagokból álló küldöttséggel képviselteti magát, az E. Kárpát egylet Erzsébet zászlójának felavatására pedig a megye képviselőjében Rásó Gyula alispánt küldi ki.

Rásó Gyula alispán jelentette, hogy a belügyminiszter Ferenczy Elek és Bessenyei Józsefnek azt a panaszkérvényét, hogy a mult évi december 30-án megtartott általános tisztújító közgyűlésén az alispán és több tisztviselők választása ellen részükről benyújtott panaszukat a közigazgatási bírósághoz valóltan adatokat tartalmazó jelentéssel terjesztették fel. Puky Gyula főispán a vonatkozó iratok átvizsgálása után tudomásul vette s a panasz feljelentéseket visszaküldötte.

A közgyűlés a jelentéseket szintén tudomásul vette.

A debreceni siketnémákat gyámolító egyesület előkészítő nagybizottsága a Debrecenben felállítandó iskola segélyezésére 5000 korona segélyösszeg megszavazását kéri Hajduvármegyétől.

A közgyűlés elhatározta, hogy az egyesületnek megadja a kért 5000 korona segélyt, de miután erre alap nincs, csak a jövő közgyűlésen határoz abban a kérdésben, hogy miképen fedezze az 5000 korona kiadást, a melyre vonatkozólag valószínűleg pótdót fog kivetni.

Hajdusoboszló város polgármestere a julius hó 30-án megtartott általános tisztújításon városi alorvossá megválasztott dr. Kiss Sándor választása ellen Kiresi János és társai képviselőtestületi tagok által beadott felebbezést a vonatkozó iratok kapesán felülbíralás végett felterjeszti a megyei közgyűléshez.

A közgyűlés jóváhagyta dr. Kiss Sándor megválasztását s Kiresi Jánost felebbezésével elutasította.

A hajdu-böszörményi járás főszolgabírója Hajdudorog község képviselőtestületének egy új esküdti, valamint egy végrehajtói és két hajdui állás szervezésé tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti, a közgyűléshez. A közgyűlés a határozatot jóváhagyta, így tehát H. Dorog a három állásra a pályázatot meghirdeti.

Igen érdekes volt Bessenyei József volt b. ujjvárosi segédjegyzőnek folyamodványa, melyben Rásó Gyula alispán és Wessprémy Zoltán megyei főjegyzőtől, de általában az általa hirlapokban és röpiratokban megtámadott többi megyei tisztviselőtől is bocsánatot kér.

A közgyűlés a folyamodványt egyszerűen tudomásul vette.

Uj műterem!

nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivite új képek fognak előállítani.

Van szerencsém a t. ez. közönség tudomására adni, hogy Piacz-utca 34. sz. alatt, a m. kir. főposta mellett

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel Harth Gusztáv, fényképész.

Végül a közgyűlés tudomásul vette a főszámvévi jelentéseit az egyes községek költségvetésére és számadásaira vonatkozólag.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok.

A Szabadság számára írta: *Tiborc.*

(Tisztelgő vizipuskák.) — Mikor Kossuth Ferencz vasárnap a város ötös fogatán berobogott Debreczenbe, épp akkor ért véget a tüzoltók gyakorlata a kistemplom előtt.

A tüzoltóság az összes szerkocsikkal és mind az öt fecskendővel a megyeháza felé vonult.

A Miklós-utca torkolatánál találkozott a két menet.

Kossuth Ferencz egy pillanatra elsápadt. Majd mosolyogva fordult Zichy Jenő felé.

— 'gazán figyelmesek ezek a debreczeni tüzoltók! Tiszteletre mind elvonultatják előttem azokat a vizipuskákat, melyeket az én gyáram készített.

Kossuth ugyanis, midőn hazaköltözött szeretett hazájába, egy ideig igazgatója volt a Tarnóczy-féle tüzoltó-szergyárnak.

A derék pártvezér nem is sejtí, hogy a debreceni tüzoltók még egy sisakot se vettek abból a gyárból.

(Az eleven reklám.) Törvény van arról, hogy tiltott módon semmiféle portéka érdekében se szabad hühöt csapni. Megbűntetik azt a kereskedőt, aki akár hirdetésben, akár czégtábláján akár boltja elé állított vevőfogóval megszegi azt a szigorú tilalmat.

Nagyot bámult a napokban dr. Derekassy István, a nemes szivéről és testi jólétéről egyaránt ismert orvos, midőn a kihágási bíróság elé idézték.

Hová hághatott ő ki? gondolta magában; egye meg a f... és nagyokat fujva döcögött a kihágási bírósághoz.

Az esetnek pedig ez a története.

Vaa a derék és jól táplált orvosnak szép kis háza, melynek kapuja elé gyakran kiáll, és debreceni szokás szerint, hogy a jövő-menőket nézegesse, csendes pipaszó mellett.

Van továbbá a kedves orvos urnak egy lakója, aki olcsó pénzért jó ebédet, vacsorát főz.

A ház kapuján hirdeti is vastag betűkkel, hogy

Itt jó házikoszt kapható.

E mellé a tábla mellé szokott kiállni az egészségtől és testi bőségtől majd kicsattanó doktor.

Meglátta ezt a napokban egy rendőr, aki menten rájött, hogy a jó házi koszt mellett való illetén eleven hangulatsínálás az új törvény szerint tilos.

Ezért hitták meg az orvos urat a kihágási bírósághoz.

Derekassy kézzel-lábbal tiltakozott a vád ellen.

— Jól van, — mondta a rendőrkapitány — nem rovik rá bírságot. De nem ártana, ha a doktor ur valamivel több — fogyasztási adót fizetne.

(Az adóemelést jelző diván.) A népgyűlés, tetszik tudni, a városháza udvarán folyt le. A nagy udvart négy fal, két kapu, tömérdek ablak határolja. De fölírás csak kettő látható. — Az egyik az: Adóhivatal. A másik pedig: Adó-végrehajtók.

Szépen szavaltak a szónokok, hetet-havat összehordtak a külön vámterület mellett. De az én szomszédom egyre csak azt a két táblát nézegette.

— Adóhivatal! Adóvégrehajtók! — mondatom jellemző háttére a népgyűlés keserű hangulatának.

Hiába csitítottam, míg Kossuth Ferencz Gelléri Mór a milliók és milliárdok tengerén eveztek, az én becsületes szomszédom folyvást azt a két felírást szidta és dűnnyögő hangon egyre az adóvégrehajtókat emlegette.

— Beszélhetnek az urak akármit, minden szónál ékebben beszél az én adóemelést jelző öreg divánom.

— Hát az mi a csoda?

— Derék becsületes butor az, uram! Mikor először nem fizettem meg a kereseti adómat, lefoglalták a divánt. Mult az idő; három tiszteletbeli állásom fejében fölemelték az adómat. Jött megint a végrehajtó.

— Hát ez mi? — bökött az öreg diván felé. — Ez nem a tavalyi diván.

— Engedelmet kérek, de bizony a tavalyi. Csakhogy a tekintetes város felemelte az adómat, hát én is felemeltem a diván lábait egy araszszal.

— Így tart ez, uram, már négy esztendő óta. Ma már a divánom olyan magas, hogy csak létrán lehet rá felmászni. Kár, hogy nincs Debreczenben soha vízáradás! Én nem fulnék bele! Felmászni az adóm emelkedést jelző divánomra s még a vízözönből is kieveznék rajta!

A Szabadság olvasóihoz.

Debrecen város érdemes közönségéhez fordulunk és bizalommal kérjük az ősi magyarság támogatását.

A Szabadság olyan újság, amelynek fő célja az, hogy a város közjában politikai, társadalmi, gazdasági és közmívelődési elvei függetlenségének teljes föntartása mellett, a sajtó kezébe letett erőforrások becsületes felhasználásával — elkesen munkálkodjék.

A debreceni közönség ismert jóízűlése, tartalmas műveltsége, példaadó honszerelme: ez a mi erősségünk, ez a Szabadság erkölcsi és anyagi gyarapodásának biztos alapja.

A Szabadság-ban olyan napi lapot adunk a művelt, hazafias debreceni közönség kezébe, amely az olvasó fokozottabb igényeit is kielégítse. Nem pusztá hiraással utcai lühóra törekvő, hanem a sajtó hivatásának betöltésében a legkomolyabb, minden irányban szókimondó napi lap lesz a Szabadság.

Gazdag, változatos, előkelő irodalmi értékű tartalmával szórakozást nyújt, a napi eseményekről megbízható izléssel tarka hírt ad a Szabadság; de emellett irányítani kívánja a közügyek szolgáltatást; eszméket érlel, eszelekvésre buzdít, bírál, lelkesít, zászlót lenget mindenütt, a hol a nemzeti célok katonái haladnak.

A debreceni közönségnek régóta szüksége van ilyen lapra, aminő a Szabadság.

Ezért hisszük, hogy az olvasók érdeklődése, szeretete a Szabadság első esztendejének utolsó negyedében egyre növekedni fog a Szabadság iránt.

Bizalommal kérjük tehát e kipróbált izlésű, derék, lelkes, ősi magyarság támogatását.

A Szabadság szerkesztősége.

Szabadság.

Az 1902-ik év utolsó negyedére előfizetést hirdetünk.

A Szabadság előfizetési ára: helyben, házhoz hordással:

az október—decemberi évnegyedre 3 korona.

Vidéken, postai szétküldéssel:

az október—decemberi évnegyedre: 5 korona.

Kivánságra bárkinek 8 napig mutatába küldjük a Szabadságot.

Tisztelettel

A Szabadság kiadóhivatala.
Debrecen, Csapó-utca 9.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Szept. 28-tól október 1-ig. Kossuth kép- és ereklye-kiállítás, Simonffy-utca 1. számú bérház. Nyitva reggel 8 órától este 7-ig. Belépti díj felnőtteknek 20 fillér, gyermekeknek 10 fillér. — Tanintézeteknek osztályonként tetszés szerinti gyűjtés.

„ 29. d. e. 9 órakor Hajdúvármegye közgyűlése a vármegyeházán.

„ 29. d. e. 10 ó. rendes tanácsülés.

„ 29. d. u. 3 órakor. Jog- és pénzügyi bizottság a városházán.

„ 29. Presbiteri gyűlés az egyház tanács-termében.

„ 30. Este fél 8 órakor. A színházi évad megnyitó előadása a színházban.

Okt. 5. A siketnémákat gyógyító egyesület gyűlése a vármegyeházán.

Okt. 13—21. Őszi nagyvásár.

* **Kiss Áron püspök Budapesten.** hegy-megi Kiss Áron a reformátusok ősz püspöke tegnap nejével együtt Budapestre utazott. Kiss Áron néhány nap múlva tér vissza Debreczenbe.

* **Nagy tűz a határban.** Tegnap este a városnak az Erzsébet malom felőli részén az égboltozatot óriási tűz fénye világította be. A városban szájról-szájra járt a rémhír: *Eg az Erzsébet malom.* A hír azonban nem bizonyult valósnak s a tüzoltóságtól nyert értesülés szerint a város határában 5 kilométernyi messzeségben a részvénytársulat szomszédóságában levő tanya égett le szalmakazlaival egyetemben.

* **Személyi hír.** Vég Gyula reddőrfőkapitányhelyettes, a debreczeni rendőrségi bünyügyi osztály vezetője tegnap hazaérkezett s átvette hivatalának vezetését.

* **Szalmakalaptanfolyamok.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara tavaly két helyen H. Böszörményben és Nánáson szalmakalap tanfolyamokat rendezett a melyen a szalmakalap fonásban oktatták ki azokat, a kik különben már eddig is foglalkoztak szalmaszövésessel és a legközönségesebb szalmakalapot készítéssel. Ezek a tanfolyamok a fine-

mabb szöveget és izlést illetőleg meg volt a hatásuk. A szép eredmény indította most arra a debreceni iparkamarát, hogy a kamara területén ez évben szintén állítsanak fel szalmakalap tanfolyamokat és pedig négy helyen Kun-Szent-Mártonban, Beregszászon, Jászberényben és Mezőtúron. A tanfolyamok szervezetét most állítja össze a kamara.

* **Debreceniek a váci ünnepségeken.** A váci siketnéma intézet a jövő hóban ünnepli fenállásának 100 éves évfordulóját. Az évforduló ünnepségeire tegnap meghívta a rendezőség Debrecen városát is, mely küldöttségileg fogja magát az ünnepségeken képviseltetni. A küldöttség tagjait a jövő havi közgyűlésen fogják megválasztani.

* **A Mária Terézia alap és a protestánsok.** Mária Terézia hitfelekezeti célokra tudvalevőleg egy alapítványt tett Debrecen városának, a melynek végleges sorsa csak a múlt években dőlt el, a mikor az alapítvány tőkét felosztották a lélekszám aránya szerint az összes keresztény felekezetek közt, hogy azok maguk kezeljék. Négyezer korona körüli összeg azonban vissza maradt a városi Mária Terézia alap pénztárába, a mely összegről kimondta a múlt havi közgyűlés, hogy felosztandó a lélekszám arány szerint a két debreceni protestáns-egyház között. A belügyminiszter ezt a határozatot jóváhagyta s arról tegnap leiratilag értesítette a város közönségét. E szerint az ág. ev. egyház és az ev. ref. egyház közt a fennmaradt összeg a lélekszám arány szerint már a közelben fel fog osztatni.

* **Uj iskola Csegén.** Tisza-Csegén a központi képviselőtestület új iskola felállítását határozta el. — Az új iskolában egyszersmind leánytanítói állás szervezését is elhatározták. Jóváhagyás után ez állásra kiírják a nyilvános pályázatot.

* **Neki ment a vonatnak.** És mindjárt hozzá is tehetjük, hogy azért semmi komolyabb baja nem lett. Ugyanis a h.-bőszörményi helyi érdekű vasutnak ment neki Fábrián Gábor téglavető napszámos, a mely vonat sebessége csak megerősíti a viczinális vasutakról táplált véleményünket. Fábrián Gábor részegen ment keresztül a sorompón s belevégta a fejét és jobb karját a robogó (?) vonatba. — Természetesen némi-nemü zuzódásokat mindazonáltal mégis szenvedett s Dereksy István orvos beszállította a kórházba.

* **A guthi makkfák.** Szó volt arról, hogy a Guton levő makkfákat eladatja a város, de miután a sok erdőpusztításnak nem sok értelme van a debreceni gazdasági bizottság Török Gábor erdőmester javaslatára kimondta, hogy a guthi makkfák eladását nem javasolja a közgyűlésnek.

* **Védekezés a gabona zsiszik ellen.** Megtörtént, hogy a Magyarországból külföldre szállított gabona árukat a gabona zsiszik miatt nem váltották ki a rendelők s vagy visszaküldték vagy poton árva vettek meg. A kereskedelmi miniszter most a m. kir. rovarügyi állomással könyvet íratott a zsiszik elleni védekezésről s azt megküldte több példányban Debrecen városának is.

* **Halálozások.** — Meghaltak tegnap Debreczenben: Dankó Juliánna r. kath. 65 éves, Jeges Sándor ev. ref. 53 éves, Szilágyi Sándor ev. ref. 2 hónapos, Borbély Sándorné ev. ref. 64 éves, Gönczi Juliánna ev. ref. 2 éves, Nagy Istvánné ev. ref. 34 éves.

x **Bivalytej** naponta friss, literenkint házhoz szállítva, megrendelhető Berger Henriknél Széchenyi-utca 21.

x **Hölgyek érdekében!** Nagymaradók vásár! Legfinomabb és legdivatosabb női ruhakelmék az őszi és téli idényre, ugyancsak blous selymek, gyapju és pamut flanelek feltűnő olesó árban Mezey Gyulánál Piacz u. 42. Biedermann ház Nagy pénz megtakarítás!

x **Dr. Winkler Jenő.** Egyetemes orvos udor, fogorvos. Kossuth-utca 26. Fogad. naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél 3—5-ig. Minden kedden délben 12—1 óráig szegénysorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

KÖZIGAZGATÁS.

A város jövőévi költségvetése.

A gazdasági bizottság ülése.

— szept. 30.

Debrecen város gazdasági bizottsága tegnap délután Szabó Kálmán városi aljegyző, bizottsági elnök vezetésével ülést tartott, a melyen az 1903. évi költségvetést bírálták felül, szigorú figyelembe vételével a felügyelő-bizottság véleményes javaslatainak.

A bizottsági ülésen gazdáink nagy számban vettek részt s a jelenlevők mindenike hozzá szölt az egyes tételeknél megindult igen élénk tárgyalásokhoz.

A bizottság nagy általánosságban elfogadta a felügyelő bizottság javaslatait, melyeket a felügyelő bizottság Komlóssy Dezső elnöklete alatt nagy körültekintéssel szerkesztett meg s a mely javaslatok igazán a város közönségének jól felfogott érdekében hozattak.

Ezt igazolja az a körülmény is, hogy míg Ronsik Lajos főszámvevő 564.592 korona és 74 fillért irányoz elő kiadásként, addig a felügyelő bizottság a kiadásokat egyes tételeivel nagy törlésekkel 291.091 korona és 11 fillérben állapítja meg.

Az összes hiány a költségvetésben 293.501 és 63 fillér lévén, ki van zárva annak lehetősége, hogy a pótdót 60 százalékra emelhessek fel.

A gazdasági bizottság ülésén jelen voltak: Szabó Kálmán bizottsági elnök, Komlóssy Dezső, Török Gábor erdőmester, Ronsik Lajos főszámvevő, Rácz Lajos gazdasági titkár, Abraham László t. főügyész Horváth István, Debreczeni Lajos, Zöld János, Zöld Mihály, Öry Mihály, Polgári Bálint, Szentessy János Fancsovics Jenő, Harangi Sándor, Udvarhelyi Gáza, Jeny József, Harsányi István, Möriz Ferencz stb.

Érdekes határozata volt a bizottságnak az, a melylyel kimondta, hogy a városi ménes lovainak létszáma 60-ról 25-re szállíttassék le, 35 ló adassék el. Ezeknek az eladott lovaknak az árából a város tekintélyes bevételhez jut, nem is szólva arról, hogy a ménes kezelő személyzete számának leszállításával is lényegesen kevesbedni fog a város kiadása.

Kimondta továbbá a bizottság, hogy a kertészegyeteknek használatba adott földterületet vegye vissza a város és értékesítse, a Miklós-utcai bikaakol telkét pedig adja el árverás útján.

Nagy megtakarításokat eszközölt a bizottság az Erdőkezelési tételeknél.

x **A jog- és pénzügyi-bizottság,** mely Debrecen város 1903. évre szóló költségvetését fogja tárgyalni, ma délután 3 órától tartja két ízben elhalasztott gyűlését. Ezen az ülésen a költségvetés felülbírálásán kívül határozni fognak a két helybeli zsidó hitközség, ugyancsak a helybeli görög katolikus egyház iskolaségélyt kérő kérvénye tárgyában is. A vásári és piaci rendtartásra vonatkozó javaslatot illetőleg ezen az ülésen hoznak határozatot.

I R O D A L O M.

A trombitás. Kiss József a költő ritkán ír verset, de ha ír, szépet alkot. Egész életében mindössze nem írt száz költeményt. Most a Petőfi-társaság Kossuth-ünnepén olvasta fel legújabb balladáját, melyet *A hét vasárnapi száma* nyomán, a költő szívesességéből íme mi is közreadunk.

A trombitás.

Írta: Kiss József.

Messze még a Tisza — este ott kell lenni
Fáradt a legénység, nem ér rá pihenni.

— Trara — trara —

Talpra baka, rongyos baka!
Huszárok, nyergelni!

Csak egy legény maradt a seregből hátra,
Két ölelő karnak édes mámorába:

— Trara — trara —

A trombitás, a zászlóalj
Legszebb katonája.

Már pirkad a hajnal lenn az ég peremén
Hogy kegyelbe hágott a daliás legény.

— Trara — trara —

Még esők tüzel az ajakán,
Még álom ül szemén.

S ahogy térül-fordul, utcák során vágat,
Minden utcasorból — álom-e, káprázat?

— Trara — trara —

Vad idegen trombita bug
Idegen nótákat.

S mint mikor a Tisza tavasszal megzajdul
S messze süvit a part döngéstől, morajtul,

— Trara — trara —

Vad, idegen hadak árja
Csak ki a talajból.

„A muszka! A muszka! A eár katonája!
Stezáslód elhagytad, egy asszony esőkjára

— Trara — trara —

Nosza kardom, hü paripám,
Mossatok tisztára!

Megereszté lova cél zaboláját,
Meg is suhogtatta rozsdátlan szabályját

— Trara — trara —

Csalogatta ki a sorbul
Sorra a muszkáját,

„No hátj ertek, jösztek valahányan vagytok
Isten az atyám, ha mind fübe haraptok,

— Trara — trara —

Egy igaz magyar huszártól
Hős halált arattok.

Egyszer csak hideget érez szíve táján,
Bogyborékol a hang a trombita száján :

— Tra — ra — ra —

Csurog a vér — meg is alszik
A nyereg kápáján

Es szól a kapitány, a hadak vezére :
„Sortüzet fiuk, a hős tiszteletére !“

— Trara — trara —

Trombita, dob, puskadörej
A katona bére. —

Tavaszi pacsirta berepül az égbe,
Öreg anyó meláz egy kis domb tövébe,

— Trara — trara

Egy trombita — egy trombitás
Kóvályog eszébe.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Szept. 30. Megnyitó előadás. 1. Ünnepi nyitány. 2. Előljáró beszéd. 3. Himnusz. 4. Szombatosok, színmű 3 felvonásban. Itt először.

Okt. 1. Lotti ezredesei, énekes bohózat. Itt először.

Okt. 2. Lotti ezredesei.

Okt. 3. X. asszony, bohózat. Itt először.

Okt. 4. X. asszony.

Okt. 5. Délután: A lengyel zsidó. Este: Flórka szerelme, népszínmű. Itt először.

Okt. 6. Kuruc Feja Dávid.

B e k ö s z ö n t ő.

Ebben a rovatban a mai naptól kezdve a színházba járó közönség megtalálhatja a színházi előadásokról a Szabadság őszinte, pártatlan bírálatát.

Előre kijelenthetjük, hogy a színész kultusznak nem nyitunk tért olyan értelemben, amint ez általában szokás. Nem írjuk meg, hogy X. kisasszony mit álmodott az éjjel, sem azt, hogy a drámai szende kinél csináltatja feltűnően drága ruháit. A primadonnáknak sem fogunk rekedtség, torokfájás ellen biztos szert ajánlani, még kevésbé vagyunk hajlandók bárkinek személyes hiúságát apró esepő hirdadásokkal legyezgetni.

De igenis arra törekszünk ezen a helyen, hogy a közönség hü képét lássa mi történik a városi színház művészi életében. Örködni fogunk az izlés, a költészet, az eredeti drámairodalom általános érdekei felett s azok az előadások, melyek a valódi művészet követelményeinek megfelelnek, mindenkor megkapják tőlünk az őszinte elismerést.

Viszont semmi okunk elhallgatni nézeteinket, ha valami kifogásolni, megérteni valót találunk. Azonban mindenkor a meggyőződés, a pártatlanság erejével igyekszünk bírálatunkat megírni, hogy az a hibák és erények világos feltüntetésével a színész fejlődésére hasson, a közönséget pedig nemes izlésében, a tiszta művészi érték megbecsülésében támogassa.

A mai nap estéjén megnyílik újra a debreceni színház. Hét hónapig ugyszólván egyetlen szórakozását, egyetlen

szellemi táplálékát innen kapja városunk közönsége.

Minket kivétel nélkül mindig az a czél fog itt vezetni, hogy a mi színházunkat visszaadjuk kulturális és nemzeti hivatásának.

A színjátszó társaság egy pillanatra se feledje el, hogy ebben a városban még élnek a becsületes hagyományok; a debreceni közönség még ma is jobban szomjuhozza a költészet, az örök szép, a művészi hatás forrásainak tiszta vizét, mint a főváros raktáraiból nyakunkra küldött léhaság, felületesség, szoknyalengetés, ficzkádozás olesó pezsgőjét.

Reméljük, hogy az új színigazgató magasabb feladatok teljesítésére ihleti ismert jó érzéke, hazafias buzgósa és puritán jelleme. Reméljük, hogy önfeladással, szigorú rendtartással, következetes munkássággal fel fogja emelni városi színházunk szintjét arra a magasságra, a honnan színházainkat a kapzsiság az üzletelvőség, a műveletlenség és a tömegok kegyének hajhászása általában lesüllyesztette a mai állapot köznapi porába.

Színészeinktől pedig elvárjuk, hogy nem barátaik, hódolók tapsára fognak számítani, nem az olesó hatásokkal fognak kaeétködni, hanem a letűnt nagy idők nagy színészeire néznek föl áhitattal s azoknak a nyomorgó, de szent emlékü félisteneknek a nyomdokába iparkodnak lépni.

A közönségesnél a megszokottnál derekabb munkát várunk Makó Lajostól és társulatától és ha az erre való lelkes törekvést látni fogjuk, szárnyaló betűinkből örömet fonjuk homlokukra a babért.

— (A szombatosok.) A mai bemutató estén színre kerülő Szombatosok című verses színmű főbb szerepeinek kiosztása a következő: I. Rákóczi György: Farkas Béla, Báthori Zsófia: Hahnel Aranka, Pécsi Simon: Sebestyén Géza, Katalin: Jeszenszky Margit; Menszáros Margit, Székely Mózes: Klenovics György. Az előadás este félnyolckor kezdődik.

— (Félnyolckor.) A színházban az előadások kivétel nélkül minden este félnyolckor kezdődnek.

T Á V I R A T O K.

A trónörökösnek fia született.

Bécs, szeptember 29. (Saját tudósítónk távirata.) Hohenberg Zsófia hercegnő, Ferenc Ferdinánd királyi herceg trónörökös felesége ma fiúgyermeknek adott életet. A fiú egészséges, az anyánál semmiféle rendellenes jelenség nem mutatkozott.

Tanácskozás a királynál.

Bécs, szeptember 29. (Saját tudósítónk távirata.) Délután a királynál a Burgban tanácskozás volt, melyen Széll

Kálmán, Körber és gróf Goluchovskivettek részt. Ő felsége elnöklése mellett. Hir szerint a kiegyezés tárgyában döntő lépés történt. A tárgyalás közeledik befejezéséhez.

A kiegyezési javaslatok.

Bécs, szeptember 29. (Saját tudósítónk távirata.) A kiegyezési javaslatokat a kót parlament elé csak október végén terjesztik, mert a megokolás kidolgozása legalább három hetet vesz igénybe.

Széll Kálmán a királynál.

Bécs, szeptember 29. (Saját tudósítónk távirata.) Széll miniszterelnököt Ő felsége ma hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

Szterényit fölmentették.

Budapest, szept. 29. (Saját tudósítónk távirata.) A Szterényi József miniszteri tanácsos ellen folytatott fegyelmi vizsgálat befejezést nyert. A fegyelmi bizottság Szterényi egyhangú felmentését határozta el, mit Láng Lajos miniszter ma jóváhagyott.

Nagy bukás Nagy-Kanizsán.

Nagy-Kanizsa, szept. 29. (Saját tudósítónk távirata.) A város legtekintélyesebb leggazdagabb ügyvédje, Hauser János dr. megyebizottsági tag, számos intézet jogtanácsosa százezer koronát meghaladó adósság hátrahagyásával eltűnt. Kiderült, hogy Hauser több sikkasztást, okirathamisítást követett el. Nagy-Kanizsán hetvenezer korona értékű ingatlant hagyott, melyre azonnal elrendelték a esődöt. A rendőrség köröző levelet adott ki Hauser ellen.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 29. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Buzakinálat mérsekelt, vételkedv gyenge. Lanyha irányzat mellett 25,000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olesóbb áron. Egyéb gabonanemek bágyadtak. Idő: esős.

Buza októberre	6:85—86.
„ áprilisra	7:12—13.
Rozs októberre	6:12—13.
„ áprilisra	6:26—27.
Zab októberre	5:61—62.
„ áprilisra	5:90—91.
Tengeri szeptemberre	0:00—00.
„ májusra	5:44—50.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtszéki tárgyalás. Vasárnapi számunkban megírtuk már a Csizmadia Gábor bűnyégének részleteit. Nevezett ugyanis egy leányt lőt le szerelemföltésből. A vasárnapi folytatólagos tárgyaláson Dr. Galánffy kir. ügyész hosszú vád beszédben kérte az esküdteket, hogy Csizmadiát gyilkosság kísérletének bűntettében mondják ki bűnösnek. Dr. Buday József a védelem képviselője a bűncselekményben csak súlyos testi sértést lát s enyhe ítéletet kér. Az esküdtek rövid tanácskozás után súlyos testi sértésben

mondták ki bűnösnek Csizmadiát, hétnél több igennel. Az esküdtribóság aztán e verdikt alapján Csizmadiát 8 hónapi börtönnel sújtotta, mely ítéletben az összes felek megnyugodván, az jogerős lett. Ez volt a szeptemberi esküdtszéki ciklus utolsó tárgyalása.

Regénycsarnok.

A szép színésznő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.
Folytatás. 6.

Mezei Klára majdnem elájult az ijedségtől. Mit vétett ő ennek a teremtesnek, hogy így megtámadta?

Roskadozva ment ki az öltözőből.

A mint kilépett, egy férfi állt előtte levett kalappal: Domszlay György.

— Kisasszony, engedje meg, hogy a kezét megszoríthassam. Magából nagy művésznő lesz! Első lesz a színpadon valamennyi más csillag fölött. En mondom.

Klára nem tudta, mit feleljen. De hálásan emelte szemét arra az egyetlen emberre, aki jó szót mondott neki.

— Köszönöm! — suttogta alig hallhatóan, elérékenyülve s hirtelen egyik színpal mögé húzódott, mert attól, félt, hogy kiesordul a könnye.

Fülét a vászonajtóhoz szorította úgy várta a végszót.

Domszlay Gyurka pedig egy ideig állt ott, mint ha lecövekelték volna. Szokatlanul találta, hogy egy színésznő még csak rá sem hederít, ő reá sem, Domszlay Gyurkára, akiért bomlanak valamennyien.

És lám ez a kis csöpp észre se veszi, hogy itt áll, még csak feléje se mosolyog. Különös teremtés! Drága kő a kavicsok közt.

Domszlay talán az előadás végéig se mozdult volna, úgy elmélázott. De De oda szuszogott hozzá az igazgató:

Nos mit szól a primadonnához?

— Mezei Klára nagy tehetség!

— En fódöztem föl.

— Ez a leány meg fogja hódítani az egész országot. De én úgy látom a másik szerepben még jobb lenne. Gyönyörűen énekelné azokat az édes áriákat.

És fölséges trillái vannak. Hallja, ez egyszerűen számárság, hogy Harriet szerepét nem adta Mezei Klárának!

— De kérem.

— Semmi kérem. Igérje meg, hogy rá osztja ezt a szerepet.

Az igazgató természetesen rögtön megígérte, hogy legközelebb fellépteti a Harrietben, csak arra kérte, hogy a világot se árulja el a dolgot senkinek.

Nagyszerű ötlete támadt.

Kétszer egymásután adotta Jonathán. Első este Rózsa Szilvia lesz Harriet, Mezey Klára pedig Molly. Második este aztán Klára lesz Harriet; Mollyt majd eljátssza valaki. Az a fő, hogy Szilvia meg ne tudja előre a dolgot!

Megesináltatta a színlapokat a második Jonathán előadásra is. Két primadonna versenye! Ez volt a színlap fején óriási betűkkel. De ezt a színlapot majd csak az előadás vége felé, a harmadik felvonás alatt osztatja ki.

D akármit is titkolódzott is a furfangos igazgató, a dolog mégis nyilvánosságra került. A kaszinóban egész

délután arról beszéltek. Az eredmény pedig az lett, hogy már első este is megtelt a szinkör. A második estére pedig már kora reggel elkaptokták az összes jegyeket, úgy hogy délfelé egy vidéki ur háromszoros pénzt ígért egy páholyért, de még egy harmadrendű földszinti zárt széket se tudott kapni.

(Folyt. köv.)

Megnyitó előadás.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 1.

Bérletszünet.

Debrecen, Kedd, 1903 évi szept. hó 30-án:

1. Magyar nyitány. Irta: Simándi József, előadja a 39. gyalogezred zenekara.

2. Előljáró beszéd. Tartja: Makó Lajos.

3. Hymnus. Énekli az összes személyzet.

Végül beköszöntőül: először

A SZOMBATOSOK.

Pályadíjjal jutalmazott történelmi színmű 3 felvonásban. Irta Somló Sándor.

Helyárak rendesek. — Utalványok nem érvényesek. — Ez előadásra jegyek előre válthatók. Hétfőn délelőtt 9—12, délután 3—5-ig; azonkívül az előadás napján. — Esti pénztáryitás 6, az előadás kezdete 7 és fél, vége 10 után.

Szerdán, október hó 1-én. bérlet 1. sz. „A” — először:

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban.

ELSŐ KÉZBŐL LEGJOBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára réz-, fa-, fuvó- és vonós hangszerekben.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója.

Budapest, II. Lánchíd-u. 5. szám

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok, trombiták, cymbalmok.

Általam konstruált TÁROGATÓK 30 forinttól feljebb.

Iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különleges: acélhanghangverseny-harmonikák. Sajátminták.

TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK

== a legjutányosabb árban, előnyös feltételek mellett. ==

KÉPES ÁRJEGYZÉKEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról

== INGYEN ÉS BÉRMENTVE. ==

Megérkeztek
a legújabb
 női ruhaszövegek,
 Francia flanelek,
 mosó velezek,
szőnyegek

Donogán és Somossy
 Kunz József és Társa utóda.

Vászon készfehérnemű raktárába.
 Debreczen, Kistemplom-bazár.

12677.

1902.

Árverési hirdetmény.

A homokerti gyermek menházán levő Kornhoffer féle városi szőlőnek függő termése azonnali készpénz fizetés mellett 1902 évi október hó 4-én délután 3 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. Kikiáltási ár 150 korona melyen alól a termés el nem adatik. Árverelni kívánók 15 korona hánatpénzt az árverelő küldöttség kezeihez előzetesen letenni tartoznak. Vevő a függő termést a vételár megfizetése mellett nyomban az árveréskor birtokba veszi és épen ezért utóajánlatok már eleve is kizáratnak, figyelembe nem vétetnek.

Debreczen 1902 évi szeptember hó 25-én.

A városi tanács.

Olcsóbb, mint bárhol!

Pásztor Gyula és Társa

vas-, szerszám- és rézárú-kereskedése.
 DEBRECZEN. — CSAPO-UTCZA.
 Bank-ház.

A ragyközség szives figyelmét van szerencsénk felhívni vas-, acél- és rézárú-kereskedésünkre. Debreczen, Csapó-utca elején.

Gazdasági eszközök: Lánosz (Sack) ekék, mindenféle ekerészek és kézi szerszámok. Vasboronák, lánoszok. Angol gépszij és gépfelszerelések.

Háztartási cikkek: Takarékhelyek, kályhák, konyhaedények, solingeni evő szerek, ollók és zsebkések. Épület és butor vasalások. Műszerek minden kézműves számára mérsékelt árak mellett.

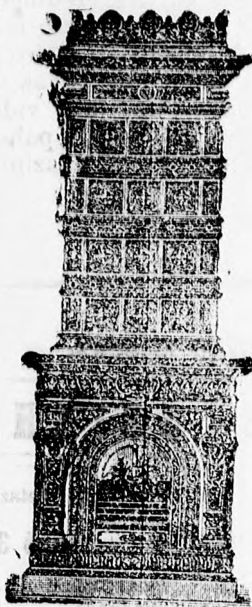
Épület vasgerendák: falkötő vasak és fedellemezek külön ajánlat szerint.

Vadászati kellőkek: Vadászfegyverek, revolverek és töltények, ugy szinte mindenféle hozzávaló felszerelések igen jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek

1 Ko. lemez könyvü edény 65 kr.

1 Ko. lemez könyvü edény 65 kr.

Előemert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékhelyek, épületvasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban a legjutányosabb árban

kaphatók:

KOVACS GYULA vasúzetében

a „BIKA” szálloda mellett.

A legjobb arcz-
 szépitőszert a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitünő toillet szappanok a

Epe-szappan.

o kenőes használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsás és crème. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerészárán, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszeráránban.

Egy tégely ára
 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
 70 fillér

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerekpár kosztümök, liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITÜNŐ KISZOLGÁLÁS.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.